

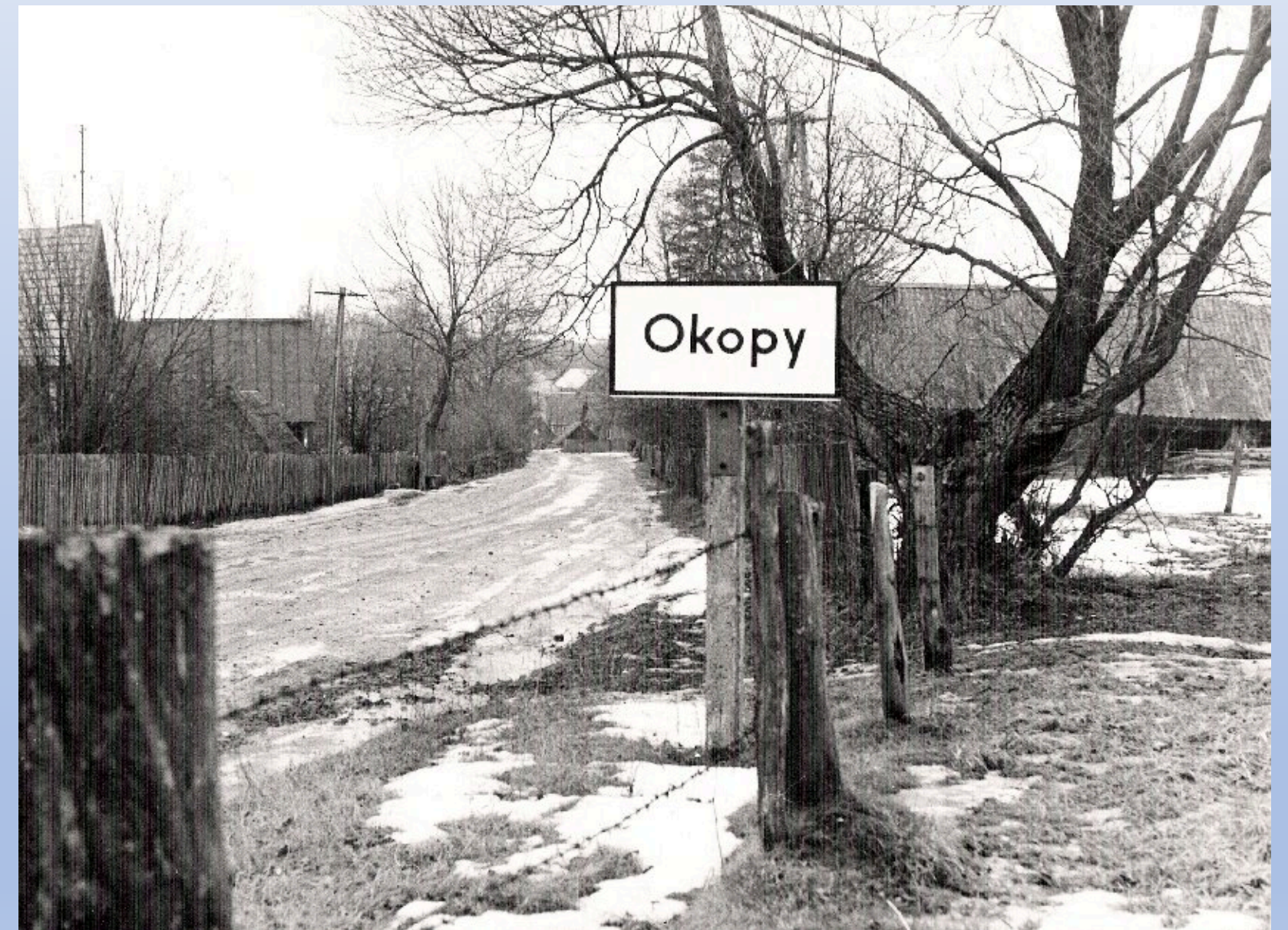
Błogosławiony ksiądz Jerzy Popiełuszko (1947–1984)

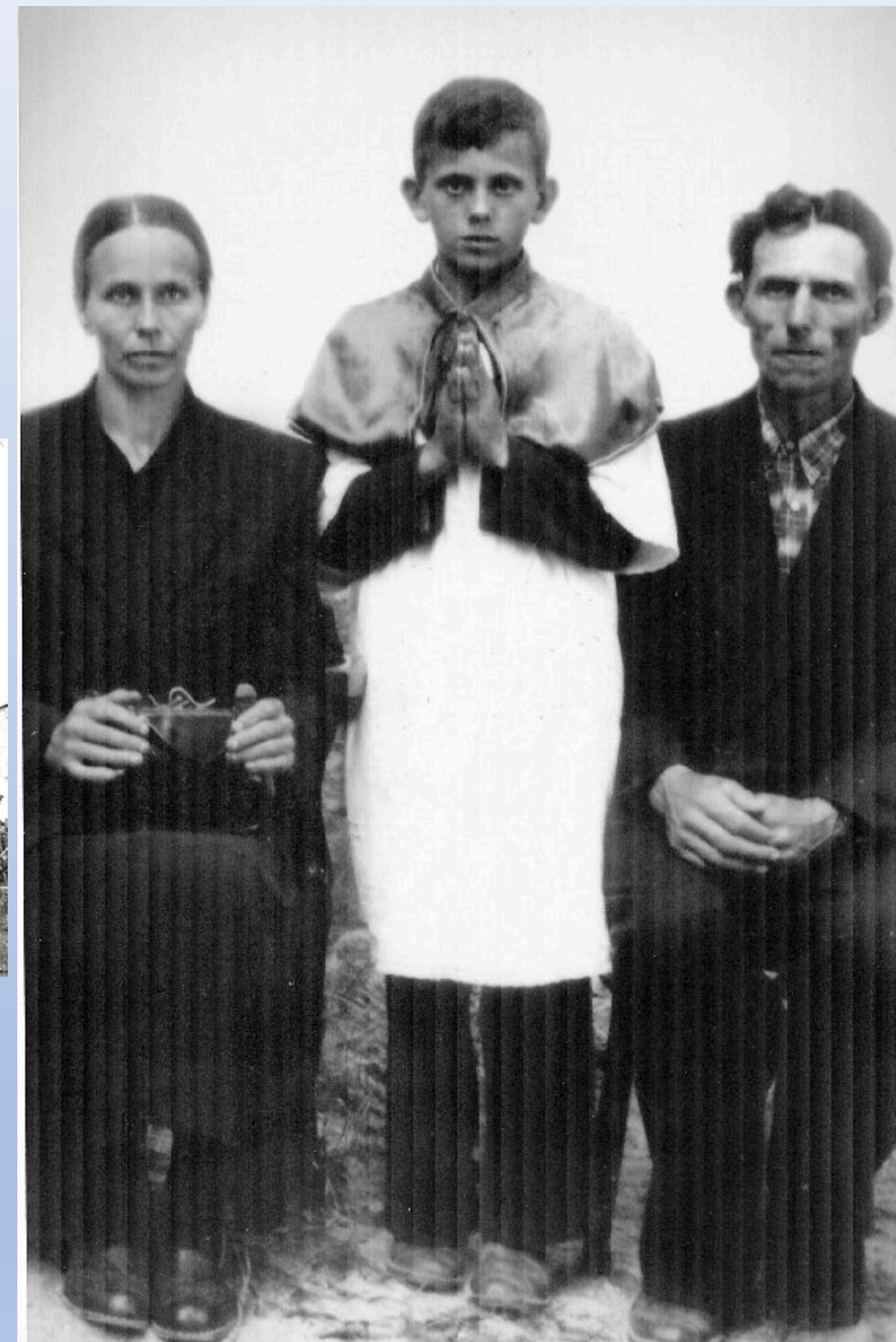
dr Grzegorz Łeszczyński
Biuro Edukacji Narodowej IPN

Dzieciństwo i młodość

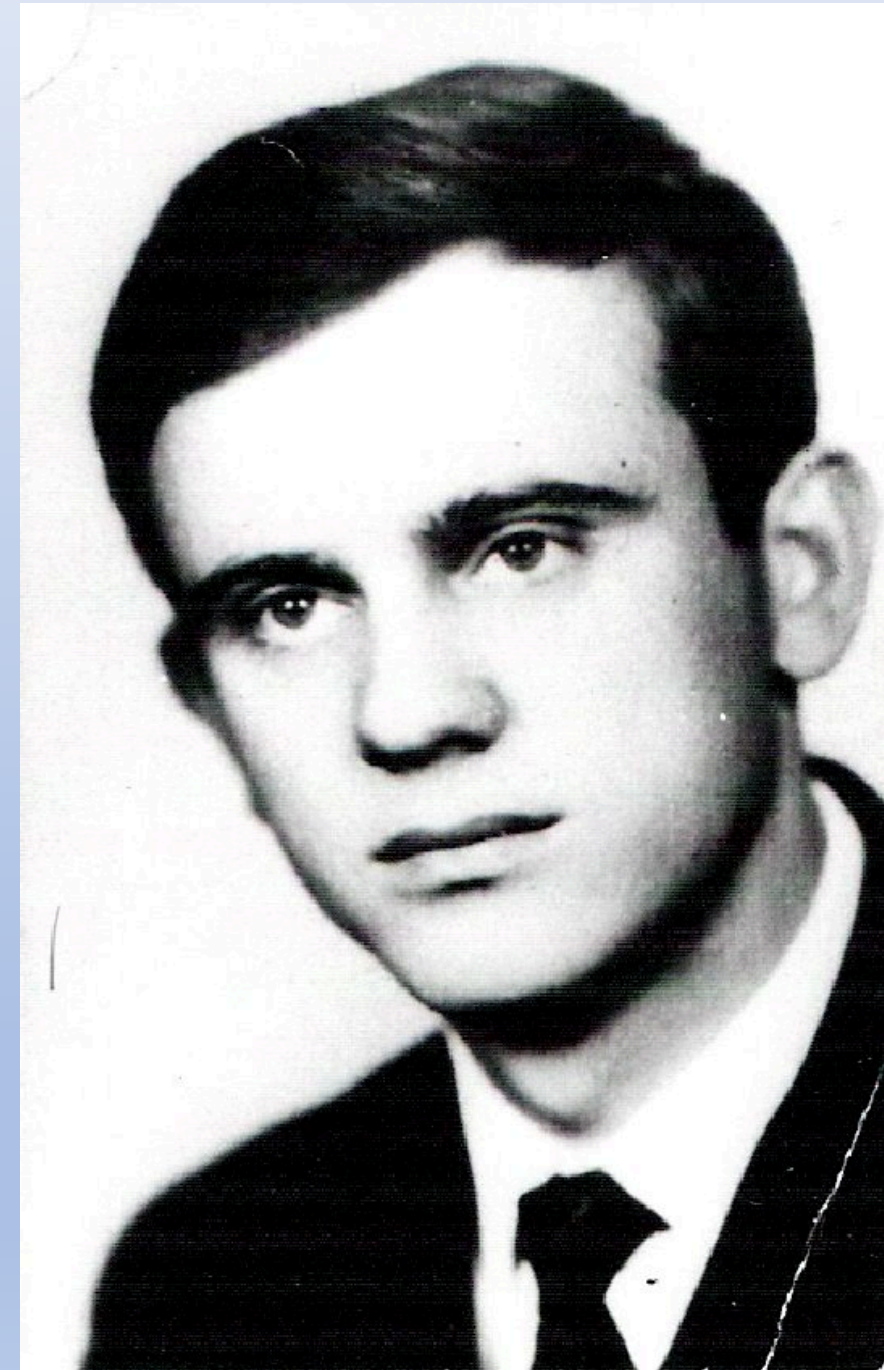
- Przyszedł na świat **14 września 1947 r.** pod imieniem Alfons (które w 1972 r. zmienił na Jerzy) w Okopach na Podlasiu w rodzinie Marianny i Władysława;
- Uczęszczał do szkoły podstawowej w **Suchowoli**, a następnie do tamtejszego liceum;
- W 1956 r. przyjął Komunię św., był też ministrantem w suchowolskim kościele.

Droga do kapłaństwa

- W 1965 r., po zdaniu matury, wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Warszawie. W podaniu o przyjęcie napisał: „Chcę zostać księdzem, bo mam zamiłowanie do tego zawodu”.
- W trakcie studiów odbył przymusową dwuletnią służbę wojskową, podczas której był przez dowódców prześladowany za wiarę.

Ksiądz

- Święcenia kapłańskie przyjął **28 maja 1972 r.** z rąk Prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego;
- Przez pierwsze lata kapłaństwa posługiwał w parafiach w Ząbkach, Aninie, w warszawskim kościele Dzieciątka Jezus, a następnie w kościele akademickim św. Anny;
- W **1980 r.**, ze względu na zły stan zdrowia, został rezydentem w **parafii św. Stanisława Kostki na Żoliborzu.**

- W posłudze kapłańskiej za wzór stawiał sobie św. Maksymiliana Kolbe oraz prymasa Stefana Wyszyńskiego (stąd wybór seminarium w Warszawie), a później także Jana Pawła II.
- Podczas I pielgrzymki Papieża do Polski w 1979 r. współorganizował jej obsługę medyczną jako duszpasterz służby zdrowia.

Rezydent w parafii św. Stanisława Kostki

- Od końca sierpnia 1980 r. na prośbę Prymasa Wyszyńskiego zaczął odprawiać **Msze św. dla strajkujących w Hucie Warszawa**. Od kwietnia 1981 r. hutnicy zaczęli przychodzić do żoliborskiego kościoła.
- Ks. Jerzy był także wśród strajkujących o rejestrację NZS studentów, a także podchorążych Wyższej Szkoły Oficerskiej Pożarnictwa (listopad 1981 r.).

Na zdj. Ks. J. Popiełuszko towarzyszy bp. Zbigniewowi Kraszewskiemu podczas wizyty w Hucie Warszawa, maj 1981 r.

Ks. Jerzy odprawia *Mszę św.* w pierwszą rocznicę strajku w Hucie Warszawa, sierpień 1981 r.

Stan wojenny

- Od grudnia 1981 r. wspierał rodziny internowanych robotników z Huty Warszawa. Włączył się również w pracę Prymasowskiego Komitetu Pomocy przy kościele św. Marcina w Warszawie.
- Pierwsze kazanie w stanie wojennym wygłosił 17 stycznia 1982 r. W latach 1982–1984 było to łącznie 26 homilii w odprawianych w każdą ostatnią niedzielę miesiąca **Mszach za Ojczyznę**.
- W 1982 r. zainicjował również **pielgrzymkę robotników Huty Warszawa na Jasną Górę**, która następnie przerodziła się w Ogólnopolską Pielgrzymkę Ludzi Pracy.

31 października 1982 r.

„Stoimy dzisiaj przy ołtarzu Chrystusowym wobec twojego wizerunku, święty Maksymilianie, patronie Polski udręczonej. Stoimy, aby zanosić modlitwę do tronu Bożego, aby za twoim pośrednictwem prowadzić z Bogiem dialog w imieniu naszym i w imieniu tych wszystkich, którzy cierpią w obozach i więzieniach, cierpią za walkę o sprawiedliwość i prawdę w Ojczyźnie”.

Zdj. Msze za Ojczyznę, kwiecień i lipiec 1984 r.

Represje

- Sieć tajnych współpracowników wokół ks. Jerzego;
- wywieranie nacisków na jego kościelnych przełożonych;
- dwie próby włamania do mieszkania, wybite szyby i wrzucenie materiału wybuchowego;
- uszkodzanie samochodu;
- w sierpniu 1982 r. otrzymał na dwa lata zakaz opuszczania Polski;
- od września 1982 r. rozpracowywany w ramach SOR „Popiel”;
- ataki prasy i środków masowego przekazu, za którymi stał aparat bezpieczeństwa i propagandy PRL;
- Nagrywanie homilii na taśmę magnetofonową przez SB;
- we wrześniu 1983 r. rozpoczęto śledztwo, stawiając w grudniu tego roku ks. Jerzemu zarzuty nadużywania wolności sumienia i wyznania na szkodę Polski Ludowej;
- W grudniu 1983 r. podrzucono do jego mieszkania na Chłodnej materiały kompromitujące w tym ulotki, broń i amunicję. Stało się to powodem dwudniowego aresztowania księdza (12–13.12.1983);
- W pierwszej połowie 1984 r. był trzynastie razy przesłuchiwany i jeden raz aresztowany.

Wrzesień 1984. Ostatnia Msza za Ojczyznę.

Porwanie i męczeństwo

- Episkopat Polski, a zwłaszcza prymas Józef Glemp, pod naciskiem władz partyjnych, a jednocześnie chcąc uchronić ks. Jerzego, pragnął wysłać go na studia do Rzymu. Kapłan jednak odmówił. „Nie mogę tych ludzi zdradzić, nie mogę ich zostawić” – mówił.
- 13 października 1984 r. doszło do nieudanej próby zabójstwa księdza na drodze z Gdańska do Warszawy, gdy samochód w którym jechał z kierowcą i Sewerynem Jaworskim z Solidarności, został nocą obrzucony kamieniami.
- 19 października ks. Jerzy wraz z kierowcą Waldemarem Chrostowskim udali się do parafii Świętych Polskich Braci Męczenników w Bydgoszczy na zaproszenie tamtejszego proboszcza. Tam podczas rozważań różańcowych kapłan wygłosił ostatnie w swoim życiu przemówienie. Powiedział m.in. „Zwyciężyć zło dobrem to zachować wierność prawdzie. [...] Chrześcijanin musi pamiętać, że bać się trzeba tylko zdrady Chrystusa za parę srebrników jałowego spokoju”.

- W drodze do Warszawy, ks. Popiełuszko wraz z prowadzącym samochód Volkswagen Golf W. Chrostowskim zostali zatrzymani w miejscowości Górsk, a następnie uprowadzeni przez trzech funkcjonariuszy SB przebranych za milicjantów: Grzegorza Piotrowskiego, Leszka Pękale, Waldemara Chmielewskiego, którzy byli członkami Samodzielnej Grupy „D” (od słowa dezintegracja) Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
- Księdza przymuszono do wyjścia z samochodu, następnie pobito i wrzucono do auta esbeków.
- Chrostowskiemu udało się uciec z pędzącego samochodu, dzięki czemu mógł potem złożyć zeznania.
- Ciało kapłana wyłowiono z Wisły koło tamy we Włocławku 30 października. Wcześniej jeszcze, 27 października, zatrzymano trzech sprawców porwania. Wg różnych hipotez na temat śmierci, ks. Popiełuszko był męczony przez oprawców, którzy kilkakrotnie go bili, związali sznurami z tyłu jego nogi, ręce i szyję, tak by dusił się przy każdej próbie poruszenia. Do ust i nosa wprowadzili kneble, by nie mógł oddychać. Krew spływająca mu z czaszki na poranioną twarz dodatkowo utrudniała oddychanie. Do nóg kapłana przywiązany był 11-kilogramowy worek z kamieniami.

- Wg różnych hipotez śledztwa, ksiądz Jerzy w dniach 20–25 października mógł przebywać na terenie jednej z sowieckich jednostek w rejonie Kazunia, gdzie znajdowała się m.in. ekspozytura KGB. Miałby tam zostać przejęty od grupy Piotrowskiego przez funkcjonariuszy WSW. Jednak ta wersja nie została dostatecznie udowodniona.

157 z 493

Zmasakrowane zwłoki ks. Jerzego Popiełuszki w trumnie, zdjęcie z francuskojęzycznej prasy.

Podpisy w jez. francuskim.

fot. IPN

Pogrzeb

- Sekcji zwłok kapłana dokonano w Białymstoku, po czym ciało zostało przewiezione do Warszawy. Na prośbę proboszcza parafii św. Stanisława Kostki, ks. Teofila Boguckiego, pochowano je w grobie obok kościoła. Uroczystościom pogrzebowym 3 listopada przewodniczył prymas Polski kard. Józef Glemp. Wg różnych szacunków wzięło w nich udział od 600 tys. do miliona wiernych. Przybyli przywódcy Solidarności z Lechem Wałęsą na czele.

OPOWIEDZIANE ▶
ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ IPN

Proces zabójców

- Tzw. proces toruński toczył się od 27 grudnia 1984 do 7 lutego 1985 r. przed Sądem Wojewódzkim w Toruniu. Na ławie oskarżonych zasiedli trzej oficerowie MSW: kpt. Grzegorz Piotrowski (naczelnik wydziału Departamentu IV), por. Leszek Pękala i por. Waldemar Chmielewski, którzy zostali oskarżeni i skazani za uprowadzenie, torturowanie i zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki, zaś ich przełożony płk Adam Pietruszka (zastępca dyrektora Departamentu IV MSW) – za sprawstwo kierownicze zbrodni. Proces zakończył się wyrokami: G. Piotrowski i A. Pietruszka dostali po 25 lat pozbawienia wolności, L. Pękala – 15, a W. Chmielewski – 14 lat. Wszyscy skazani wyszli z więzienia przed upływem kary. Pękala opuścił więzienie po 5 latach, Chmielewski po 8, Pietruszka po 10, Piotrowski po 16 latach.
- Władze wykorzystały proces do ataku na Kościół, próbując przypisać ks. Jerzemu polityczny, antypaństwowy charakter jego kazań.

Droga do beatyfikacji – najważniejsze fakty

- **24 czerwca 1995** – prymas Józef Glemp powołuje Komisję do Spraw Przygotowania Procesu Beatyfikacyjnego ks. Jerzego.
- **8 lutego 1997** – uroczyste rozpoczęcie etapu diecezjalnego procesu beatyfikacyjnego ks. Jerzego w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie.
- **14 grudnia 2001** – Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych wydaje dekret stwierdzający ważność diecezjalnego procesu beatyfikacyjnego ks. Jerzego.
- **19 grudnia 2009** – papież Benedykt XVI, po przedstawieniu mu przez abp. Amato pozytywnych opinii Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w 21 różnych sprawach beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych, podpisuje m.in. dekret beatyfikacyjny ks. Jerzego Popiełuszki jako męczennika za wiarę.
- **6 czerwca 2010** – legat papieski abp Amato przewodniczy **uroczystościom beatyfikacyjnym ks. Jerzego Popiełuszki na pl. Józefa Piłsudskiego w Warszawie.**

